

Бондар Ольга Андріївна, начальник Центру педагогічних інновацій та інформації Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України

Кравчина Оксана Євгенівна, методист Центру педагогічних інновацій та інформації Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України

Оліфіра Лариса Миколаївна, методист Центру педагогічних інновацій та інформації Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України

ВИКОРИСТАННЯ WEB-РЕСУРСУ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Анотація

У статті автори розкривають деякі аспекти формування єдиного інформаційного поля в системі післядипломної педагогічної освіти, використання Web – ресурсу як інформаційного й комунікаційного центру.

Ключові слова: web-ресурс, єдине інформаційне поле, освітній сайт, банк освітніх інновацій, банк перспективного педагогічного досвіду, Інтернет-конференція.

Реформування освіти в Україні є складовою процесу адаптації національної освітньої системи до змін, що відбуваються останні 20 років у Європейських країнах і пов'язані з визнанням значимості знань як рушія суспільного добробуту та прогресу.

Освіта у демократичному суспільстві має утвердити вільного громадянина не лише як носія пізнавальних здобутків попередніх поколінь, а й як активного, самодостатнього учасника суспільного розвитку.

Застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку освітнього процесу, що забезпечує підвищення його ефективності.

Виникнення та бурхливий розвиток мережі Інтернету відкриває принципово нові можливості для розповсюдження та обміну інформацією. Загально відомий вираз “Хто володіє інформацією – той володіє світом” повинен стати гаслом інноваційної діяльності закладів освіти.

Інноваційна діяльність педагогів стає по суті основним шляхом реалізації новітніх реформ в освіті та одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому.

Без підвищення кваліфікації неможливо забезпечити достатній рівень професіоналізму і компетентності освітянина впродовж всієї його діяльності.

Зупинимося на проблемі інформатизації управлінської діяльності в освітній галузі.

Новий етап розвитку управління соціально-педагогічними системами почався із запровадженням інформаційно-комп'ютерних технологій (В.Ю.Биков, А.М. Мартинов, Р.А.Осіпа, А.І.Підласий, П.І.Підласий), що набуває особливої ваги в удосконаленні систем управління (Л.А.Качанова, О.М.Клочко, В.І. Кудінова, В.І.Ліпейко, А.Ю.Нужин, В.Б.Попов та ін.). Ці технології дозволяють значно ефективніше обробляти великі масиви інформації, більш оперативно приймати управлінські рішення, використовуючи послуги глобальної мережі Інтернет.

Аналіз вітчизняної психолого-педагогічної літератури свідчить про постійну увагу до питань запровадження новітніх інформаційних технологій у навчання. Запорукою їх запровадження є здобутки вчених, зокрема, з проблеми підготовки вчителя до використання інформаційних технологій у професійній діяльності (Н.В.Апатов, І.С.Булах, С.О.Гулько, А.Л.Столяревська, Г.Ю.Цибко, А.М.Ясінський).

Проте, аналіз використання інформаційного середовища при підготовці та підвищенні кваліфікації управлінців в системі післядипломної педагогічної освіти показав, що ця проблема недостатньо висвітлена в науковій літературі, й це стало предметом нашого дослідження.

Актуальність дослідження цієї проблеми зумовлена об'єктивними умовами розвитку системи післядипломної педагогічної освіти, особливостями функціонування і використання web- ресурсу в післядипломній освіті.

Недосконалість інформаційного забезпечення освітньої системи стримує інноваційний процес розвитку національної освіти, що виражається в наступному:

- відсутності інституціоналізованих та легкодоступних каналів здобуття інформації щодо наявних досліджень та досягнень у тій чи іншій сфері освіти в Україні;
- неможливості запроваджувати новітні педагогічні технології, не кажучи вже про досвід інших країн;
- випадковості та несистематизованості обміну інформацією (конференції, виставки);
- недостатньому оприлюдненні, доведенні до широкого загалу результатів інноваційної діяльності тощо.

Саме тому дуже важливе місце займає підготовка сучасного кваліфікованого управлінця для закладів освіти. Сучасний управлінець має забезпечити інформатизацію освіти, удосконалення механізмів управління системою освіти, а також володіти

методологією та стратегією відбору змісту, методів і організаційних форм навчання, виховання, які відповідатимуть завданням розвитку особистості в сучасних умовах інформатизації суспільства.

В умовах реформування освіти в Україні значне місце відводиться модернізації післядипломної освіти, зокрема, педагогічної, яка за визначенням ЮНЕСКО є "короною освіти" і дає можливість кожному фахівцю постійно поновлювати та поглиблювати загальні й фахові знання та вміння.

Зміна стратегії роботи інститутів післядипломної педагогічної освіти ставить їх перед необхідністю працювати не стільки на функціонування системи освіти, скільки на її розвиток. У зв'язку з цим підвищується значення формування єдиної інформаційної мережі післядипломної педагогічної освіти на базі сайтів ЦППО та регіональних інститутів.

Формування єдиного інформаційного поля в системі післядипломної педагогічної освіти є одним з пріоритетних напрямків діяльності Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти АПН України.

Це спонукало до створення власного Web-ресурсу інституту (<http://www.cippe.edu.ua.net/>). Він є його візитною карткою і відображає історію та структуру ЦППО, виконує роль інформаційного й комунікаційного центру. Його основна мета – забезпечення інформаційною, методичною та консультаційною підтримкою освітян України.

Освітній сайт ЦППО АПН України виконує такі функції:

- підтримка функціонування системи післядипломної педагогічної освіти;
- розміщення інформації навчального призначення;
- інформування про науково-методичну діяльність ЦППО;
- надання інформаційно-методичних послуг.

Супровід сайту здійснюється Центром педагогічних інновацій та інформації ЦППО АПН України.

Метою діяльності Центру є інформаційне забезпечення працівників, слухачів і студентів ЦППО, ОППО, навчальних закладів, освітянських організацій з питань післядипломної педагогічної освіти, освітніх інновацій і перспективного педагогічного досвіду.

Накопичення, систематизація і розповсюдження інформації з питань освіти є одним із завдань роботи Центру. Для цього на сайті ЦППО були створені Банк освітніх інновацій та Банк перспективного педагогічного досвіду.

Велику роль у розвитку освіти відіграє інноваційна діяльність. Тому збір і обробка інформації в цьому напрямку сприяє розвитку освіти в цілому.

Автоматизований Банк освітніх інновацій (<http://www.cippe.edu-ua.net/db/index.php>) містить інформацію про інновацію, її автора та наукового керівника, установу, яка здійснює наукове керівництво; навчальні заклади, на базі яких вона поширюється, експериментується і апробується. Він забезпечує достовірність інформації, а також дозволяє швидко отримувати, обробляти, поновлювати, накопичувати інформацію про освітні інновації, систематизувати та аналізувати їх. Систематизація інформації здійснюється за такими ознаками: типом інновації (освітня система, зміст освіти, виховання, управління, засоби навчання); стадією інновації (експеримент, апробація, масове розповсюдження, архів); тематичною спрямованістю освітніх інновацій та рівнем освіти, на якому впроваджується освітня інновація (дошкільна, початкова, загальна середня, вища).

Розгорнуто роботу зі створення Банку перспективного педагогічного досвіду на базі сайту ЦППО. У ньому зосереджуватимуться та через нього пропагуватиметься інформація про найбільш важливий перспективний педагогічний досвід окремих працівників і колективів шкіл, дошкільних, позашкільних установ, відділів освіти, методичних кабінетів, інститутів ППО України тощо.

Основні завдання роботи Банку:

- здійснення цілеспрямованої, систематичної організаційно-методичної роботи в Україні щодо виявлення та поширення перспективного педагогічного досвіду серед практичних працівників шкіл, дошкільних, позашкільних та інших установ освіти через сайт ЦППО, на якому буде розміщено Банк;
- організація координації питань щодо виявлення та поширення перспективного педагогічного досвіду з працівниками відповідних установ на всіх рівнях системи освіти та взаємодія з ними;
- систематизація включених до Банку матеріалів;
- взаємообмін інформацією стосовно перспективного педагогічного досвіду з регіональними банками.

Своєрідною підтримкою наукової діяльності ЦППО та обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти є проведення постійно діючих Всеукраїнських науково-практичних Інтернет-конференцій, кожна з яких триває протягом року на сайті.

Зокрема, у 2004 році була проведена VI Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція “Педагогічні інновації: ідеї, реалії перспективи”, яка налічувала 62 статі. Вони проаналізовані за такими напрямками: кількість надходжень і відвідувань конференції; галузі педагогіки та психології, що відображені в статтях; розподіл по

регіонах; відповідність змісту принципам педагогічної інноватики. Значна частина з них була опублікована у фаховому журналі “Післядипломна освіта в Україні”.

На даний час завершується VII Інтернет-конференція, яка присвячена проблемі науково-методичного забезпечення експертизи освітніх інновацій в регіонах.

Аналіз відвідувань Інтернет-конференції за рік (15 000 чоловік - у 2004 р., більше ніж 4000 чоловік – у 2005 р.) засвідчує її популярність. Найбільшу ж зацікавленість викликали статті:

- Касьянної О.М. Педагогічна експертиза: технологія та можливості застосування у системі післядипломної освіти. (268 відвідувань).
- Базелюка В.Г. Управління науково-дослідницькою діяльністю в ЗНЗ (238 відвідувань).
- Даниленко Л.І. Аналіз теоретичних підходів до інноваційних процесів в освіті (223 відвідування).

Проведення таких конференцій надає можливість освітянам брати участь в обговоренні актуальних проблем освіти й отримувати корисну інформацію з різних регіонів України, а також організувати наукові дискусії в зручний для них час.

Сайт забезпечує також функцію підтримки навчального процесу, що надає можливість розміщувати відомості про навчально-тематичні плани, методичні рекомендації, професійні програми підвищення кваліфікації, інформацію про конференції, семінари. Така інформація допомагає слухачам якнайліпше підготуватися до навчання на курсах підвищення кваліфікації.

Діяльність інститутів післядипломної педагогічної освіти висвітлюється як на сайтах обласних інститутів, так і сайті ЦППО. За останній період на сайті ЦППО з метою ознайомлення з деякими аспектами роботи інститутів ППО розміщувалась інформація 7-и обласних інститутів, а саме: Харківського ОНМІБО, Кіровоградського ОППО імені Василя Сухомлинського, Миколаївського ОППО, Тернопільського ОКППО, Київського ОППО, Черкаського ОППО, Інституту післядипломної освіти СМГУ. Значне місце в діяльності означених інститутів посіли проблеми з економічної освіти педагогічних кадрів, науково-методичного забезпечення підвищення кваліфікації керівних і педагогічних працівників, реалізації гендерного підходу в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом, підготовки педагогічних кадрів до роботи за новими програмами, проблеми з управління професійним зростанням керівників загальноосвітніх навчальних закладів, формування професійної компетентності вчителів.

Інститутський Web-ресурс перебуває в стані постійного оновлення та накопичення, оскільки забезпечення інформаційних потреб освітян системи післядипломної педагогічної освіти регіонів залишається нашим пріоритетним завданням.

Таким чином, використання Web-ресурсу в повному обсязі в системі післядипломної освіти надає можливість для широкого доступу освітян до інформаційного простору та ефективного використання його можливостей.

Список основної використаної літератури

1. Биков В.Ю., Руденко В.Д. Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів: Навч. посібник.// К.: Компас, 1993.-280 с.
2. Осіпа Р.А. Інформаційно-комп'ютерні технології в освіті: Навч. посібник. // К.: Міленіум, 2005. – 78 с.
3. Жук Ю.О. Системні особливості освітнього середовища як об'єкта інформатизації // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. - № 1. – с. 35–37.
4. Андреев А.А. Применение сети Интернет в учебном процессе // Информатика и образование. – 2005. - № 9. – с. 2-7.
5. Антипов С.В. Современные технологии разработки web-сайтов.// Информатика и образование. – 2004. - № 3. – с. 57-60.
6. Богданов А.И., Деренжи Н.Д., Стефанова В.С. Информация и образование в 21 веке // Открытое образование. - 2001. - № 1. - С. 29-32.
7. Галаган В., Кисельов Я., Тимошин Ю. Розвиток інтегрованих інформаційних систем у вищих закладах освіти України // Вища освіта України. - 2002. - № 1. - С. 26-33.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ WEB-РЕСУРСА В ПОСЛЕДИПЛОМНОМ ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Бондарь О.А., Кравчина О. Е., Олифира Л.Н.

Аннотация

В статье авторы раскрывают некоторые аспекты формирования единого информационного поля в системе послыдипломного педагогического образования, использование Web-ресурса как информационного и коммуникационного центра.

Ключевые слова: web-ресурс, единое информационное поле, образовательный сайт, банк образовательных инноваций, банк перспективного педагогического опыта, Интернет-конференция.

USING OF WEB-RESOURCE IN IN-SERVICE TEACHER TRAINING

Bondar O., Kravchina O., Olifira L.

Resume

In the article the authors consider some aspects of universal informative environment formation in in-service teacher training, using the web-resource as informative and communicative centre.

Keywords: web-resource, universal informative environment, educational site, the data base of educational innovation, the data base of perspective pedagogical experience, Internet-conference.